

Η Β' Βουλγαρική Κατοχή στην Ανατ. Μακεδονία, 1916 – 18

Η Ιστορική έρευνα της Βάσως Ευαγ. Μώραλη (Δημοσιογράφου, τ. Δικηγόρου) θα δημοσιευτεί σε 13 συνέχειες στο Κόσμο της Τετάρτης

Tο δεύτερο απόσπασμα από την ίδια έκθεση αναφέρεται στην τύχη των γυναικών της Νικήσιανης μετά την εκτόπιση του ανδρικού πληθυσμού στη Βουλγαρία (Ιούνιος 1917): «Αι δυστυχείς γυναίκες και τα δυστυχή κοράσια στερηθέντα των μόνων προστατών των τών απελαθέντων εις Βουλγαρίαν, τον τάφον τούτον της Ανατ. Μακεδονίας, πναγκάζοντο δερόμενα ανηλεώς και βαναύσως να μεταβαίνωσι εις αγγαρείαν προς ανέγερσιν χαρακωμάτων και κατασκευήν οδών, διατελούσαι επί τετράμηνον αλλά δε και επί πεντάμηνον μακριάν των οικιών των και των τέκνων των, υποθαλλόμεναι εις πλείστα βασανιστήρια, δαρμούς και ατιμώσεις. Πολλάί απέθανον άμα τη επιστροφή εις τας οικίας των εκ της εξαντλήσεως και εξ αισχύνης (από ντροπή, δηλαδή) διά τας γενομένας εντρωπίας (τους βιασμούς τους, δηλαδή). Το παν ήτο εις την διάθεσιν του τυχαίου Βουλγάρου στρατιώτου...»

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΤΗΣ ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ
ΠΑΓΓΑΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΠΑΠΑΛΟΥΔΗΣ –
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΝΙΚΗ-
ΣΙΑΝΗΣ
(1915 – 1917)

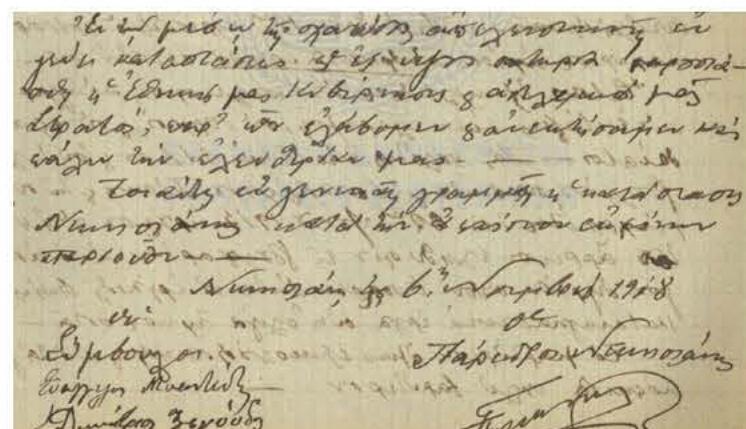
(Φωτό: Αρχείο Γέροντος Νικο-
δήμου [Ράνταου] Αγιοπαύλη)

ΕΙΔΙΚΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Η ιστορική αυτή Εισή- γηση αφιερώνεται:

- στη μνήμη των μαρτύρων προγόνων μας της Ανατ. Μακεδονίας – και ιδίως στους προγόνους συγχωριανούς μου (Νικησιανώτες και Νικησιανιώτισσες), που Βρήκαν φρικτό θάνατο ή βασανίστικαν από τους Βουλγάρους στις τρεις Βουλγαρικές Κατοχές στον 20ό αιώνα, αλλά
- και στη μνήμη του ακάματου ερευνητή και συλλέκτη τεκμηρίων της Ιστορίας της Ανατ. Μακεδονίας αειμνήστου Νικολάου Ρουδομέτωφ (ιδρυτή και πρωτεργάτη του Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας) για το ανυπόλογιστης αξίας εθνικό έργο που πρόσφερε επί δεκαετίες στον τόπο μας.

ΒΑΣΩ ΕΥΑΓ. ΜΩΡΑΛΗ

(Πηγή: Αρχεία Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών)

Με βάση τις μαρτυρίες των κατοίκων της Νικήσιανης στη Διεθνή Επιτροπή (τον Φεβρουάριο του 1919), επιβεβαιώνεται (μέσω των επισήμων καταθέσεων) πως στη διάρκεια της Κατοχής αυτής πέθαναν επίσης στο χωριό από άγριους ξυλοδαρμούς και κακομεταχείριση από τους Βουλγάρους τουλάχιστον άλλοι επτά άνδρες. Οι:

Απόστολος Οικονομούδης
Κωνσταντίνος Πέτρου (Πετρούδης)
Ευάγγελος Παπαθασιλείου
Παναγιώτης Καμπάρης

Ο σύζυγος της Χρήστως Μπαρμπανά / στα επίσημα Πρακτικά δεν αναφέρεται το μικρό όνομα του συζύγου της, παρά μόνο πως ήταν «70 ετών και τυφλός».

Ο πατέρας της Ευανθίας Τ. (νεαρής γυναίκας που βιάστηκε από τους Βουλγάρους, γι' αυτό και δεν αναφέρουμε το επίθετό της. Ο πλικιώμενος άνδρας δάρθικε ανηλέως από τους Βουλγάρους, όντας άρρωστος σε βαριά «αγγαρεία», και ξεψύχησε λίγες ώρες αργότερα) και Ο πατέρας της Στυλιανής Ν. (επίσης νεαρής γυναίκας που βιάστηκε από τους Βουλγάρους κι ο πατέρας της έσπευσε να την υπερασπιστεί, βρίσκοντας τον θάνατο από άγριο ξυλοδαρμό).

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Στα μέσα Φεβρουαρίου 1917 συνελήφθησαν από τους Βουλγάρους στο Πράβι ο (μετέπειτα Εθνομάρτυρας) Μητροπολίτης Ελευθερουπόλεως Γερμανός Σακελλαρίδης και δεκάδες άλλοι από την περιφέρεια Παγγαίου, με την κατηγορία της κατασκοπείας υπέρ των Συμμάχων της Ελλάδας. Ανάμεσά τους συνέλαβαν και τον πρόεδρο της Κοινότητας Νικήσιανης, τον Κυριαζή Παπαλούδη, ως εμπλεκόμενο στο συνωμοτικό κύκλωμα του Μητροπολίτη. Σύμφωνα με την κατάθεσή του στην Επιτροπή, ο Κυριαζής Παπαλούδης (60 ετών τότε) φυλακίστηκε και δάρθικε ανελέητα για τέσσερις μήνες στην Ελευθερούπολη. Μετά – μαζί με τους περισσότερους συγκρατουμένους του – μεταφέρθηκε στη Δράμα, όπου παρέμειναν έγκλειστοι άλλους τέσσερις μήνες μέχρι τη δίκη τους – στην οποία ο ίδιος απαλλάχθηκε αφού πλήρωσε αδρότατα Βούλγαρο συνήγορο υπεράσπισή του.

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΥΡΙΔΗ

Κατά την διπλή εισβολή τους στη Νικήσιαν τον Μάρτιο του 1917 (αρχικά στις 2 Μαρτίου και ξανά ύστερα από μία εβδομάδα: στις 9 έως τις 11 Μαρτίου) οι Βούλγαροι συνέλαβαν 30 άνδρες κατηγορώντας τους για κατασκοπεία και απόκρυψη οπλισμού. Ανάμεσά τους ήταν και ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου της Νικήσιανης Κωνσταντίνος Μαυρίδης, ο οποίος όντως ανήκε στο συνωμοτικό κύκλωμα του Μητροπολίτη Γερμανού – και εφοδίαζε με πληροφορίες τους Συμμάχους. Ο αείμνηστος πρωικός Μαυρίδης καταγόταν από το Μελένικο, ήταν παντρεμένος με τη Νικησιανώ-τισσα Ευαγγελία Σίμου κι είχαν δυο μικρά κοριτσάκια.

Συνεχίζεται στην έκδοση της επόμενης Τετάρτης

